

A close-up photograph of a person's hand holding a small green seedling with soil. The background is a blurred green landscape. The text is overlaid on the image in large, white, bold, sans-serif capital letters.

DYDDIAU SUL ARBENNIG SY'N YMWNEUD Â GOFALU AM DDAEAR DUW

WORSHIP & TEACHING

ECO **CHURCH**
AN A ROCHA UK PROJECT

ALLCHURCHES TRUST LIMITED®
OWNERS OF ECCLESIASTICAL INSURANCE GROUP

www.ecochurch.arocha.org.uk

WORSHIP & TEACHING

Dyddiau Sul Arbennig

PAM?

Pam ddylem ni ddathlu Dyddiau Sul arbennig sy'n canolbwyntio ar ofalu am greadigaeth Duw? Mae Cristnogion wedi dod yn fwy a mwy ymwybodol o'r argyfwng i'r amgylchedd ac wedi agor eu llygaid eto i'r ddiwinyddiaeth Gristnogol am y greadigaeth, ond nid yw pob un ohonom yn gyfarwydd â'r cysylltiadau rhwng ein ffydd Gristnogol a gofalu am ddaear Duw. Trwy sefydlu Dyddiau Sul arbennig sy'n canolbwyntio ar hynny, gallwch chi sicrhau bod gofalu am y greadigaeth yn dod yn rhan annatod o'ch rhaglen flynyddol, nid yn rhywbeth sy'n digwydd yn achlysurol yn unig. Efallai y gallech chi lansio rhaglen addysgu sy'n ymwneud â chyfiawnder i'r amgylchedd a/neu'r hinsawdd neu apêl elusenol? Efallai y gallech chi gynllunio nid yn unig i addoli Duw, ond integreiddio gweithgareddau cymdeithasol a chymunedol o amgylch y thema hefyd? Os bydd Dydd Sul penodol yn dod yn rhan reolaidd o'ch blwyddyn eglwys, bydd yn ennill momentwm a gallwch adeiladu ar ei ddylanwad.

Mae Duw nid yn unig yn gofalu am bobl, ond am bopeth y mae wedi ei greu. Mae hyn yn newyddion da i ni ac i'r ddaear gyfan; trwy ymroddi Dyddiau Sul i'r gwirionedd Cristnogol sylfaenol hwn, rydym yn dechrau cael dealltwriaeth ddyfnach o'r hyn mae'n ei olygu i 'ddaearu' teyrnas y nefoedd.

SUT?

Sul yr Hinsawdd

Mae cynnal Sul yr Hinsawdd bob blwyddyn yn ffordd wych o roi'r ffocws ar faterion amgylcheddol a newid hinsawdd. Yn 2021, mae'r fenter Sul yr Hinsawdd yn galw ar bob eglwys leol drwy Brydain ac Iwerddon i gynnal gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar yr hinsawdd ar unrhyw ddydd Sul cyn COP26 (Tachwedd 2021).

Y weledigaeth yw gadael trefniant parhaol ar gyfer y dyfodol lle mae gan filoedd o eglwysi well medrau a chyfryngau i ymdrin â'r mater critigol hwn yn rhan o'u cenhadaeth a'u disgyblaeth, ac i wneud cyfraniad sylweddol i ymdrechion y gymdeithas sifil i sicrhau bod y byd yn gweithredu'n ddigonol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol, yn COP26. Mae amrywiaeth fawr o adnoddau ar gael, yn cynnwys cynlluniau gwasanaeth, cerddoriaeth, amlinelliad o bregethau a darlenniadau: <https://www.climatesunday.org/service-resources>

WORSHIP & TEACHING

Dyddiau Sul Arbennig

Mae **Tymor y Creu** (neu **Ŵyl y Creu**) yn dod yn gyfnod hanfodol ym mlwyddyn yr eglwys pan fyddwn ni'n gallu archwilio thema Duw fel Creawdwr drwy ein haddoliad, ein haddysg, yr arferion sydd gennym, y rhoddi elusennol a wnawn, a mwy. Mae Tymor y Creu yn rhedeg o 1 Medi hyd 4 Hydref (diwrnod gwledd Sant Ffrancis) a chafodd ei gyflwyno gan y diweddar Batriarch Eciwmenaidd Demetrios I yn 1989; cafodd ei fabwysiadu gan Churches Together ym Mhrydain ac Iwerddon yn 2008.

<https://seasonofcreation.org/>

Efallai fod yr adeg hon o'r flwyddyn yn cynnwys gwasanaethau Diolchgarwch am y Cynhaeaf yn barod, felly efallai y byddai'n bosibl gwau Dyddiau Sul ychwanegol i mewn i ddatblygu'r thema ymhellach, neu efallai y gallech gynnwys ffocws ar gyfiawnder hinsawdd neu faterion amgylcheddol lleol eraill? Gallech chi annog eich aelodau i gerdded, seiclo neu rannu lifftiau i'r eglwys ar y dydd Sul hwnnw; gwahodd siaradwr arbennig; trefnu sesiwn godi sbwriel ar ôl yr eglwys; annog aelodau i rannu eu hawgrymiadau gorau ar gyfer gofalu am yr amgylchedd neu eu gwahodd i ddod â'u cwpanau eu hunain i'r eglwys i gael coffi. Trwy wneud hynny gallwch chi ddefnyddio'r Sul cyfan i addysgu ac ysbrydoli pobl, nid cynnal gwasanaeth addoli yn unig.

Mae'r **Grawys**, sy'n adeg o fyfyrto ac ymprydio, yn amser da i ddefnyddio'r Dyddiau Sul i ganolbwyntio ar effaith y newidiadau yr ydym yn eu gwneud. Mae llawer o adnoddau ar gael i helpu cynulleidfaoedd i feddwl yn ddyfnach am 40 diwrnod y Grawys. Yn 2020, lansiodd yr Archesgob Anglicanaidd Justin Welby ymgyrch 'Grawys Gwyrdd'. Dyma oedd '*#Live Lent: Care for God's Creation*', sef her 40 diwrnod sy'n eistedd ochr yn ochr â llyfr Ruth Valerio 'Saying Yes to Life' sy'n cynnwys heriau ymarferol fel ystyried ôl-troed carbon y pryd bwyd olaf a gawsoch chi neu faint o ddŵr a aeth i mewn i'r jîns rydych yn eu gwisgo. *Live Lent: Care for God's Creation*, Church House Publishing, 2019.

WORSHIP & TEACHING

Dyddiau Sul Arbennig

DEFNYDDIAU DARLLEN HIRACH AC ADNODDAU ERAILL

Mae'r newid hinsawdd yn cael effeithiau hirdymor ar iechyd meddwl pobl, ac mae geiriau fel 'galar hinsawdd' a 'phryder eco' yn ymadroddion cyffredin erbyn hyn. Gall Sul yr Hinsawdd eich helpu i ystyried sut i ymgysylltu â hyn ar ddydd Sul arbennig neu ar lefel fugeiliol: <https://www.climatesunday.org/climate-and-pastoral-care>

Mae gwahanol draddodiadau Cristnogol yn defnyddio dyddiadau gwahanol i ganolbwyntio ar ein perthynas â'r amgylchedd. Dyma rai i'n hysbrydoli:

- Mae Churches Together ym Mhrydain ac Iwerddon yn creu adnoddau ar gyfer Adeg y Creu bob blwyddyn (y pum wythnos o 1 Medi): <https://ctbi.org.uk/category/spirituality-and-reflection/creation-time/>
- Mae gan Green Christian nifer o adnoddau: <https://greenchristian.org.uk/resources/worship-materials/>
<https://greenchristian.org.uk/recommended-for-advent-and-lent/>
- <https://www.greeningtheelectionary.net/> Ymateb diwinyddol i'r argyfwng ecolegol gyda myfyrio, gweddïau, emynau ac adnoddau eraill.

Mae hefyd nifer o sefydliadau seciwlar yn gweithio i amddiffyn y blaned. Dyma rai dyddiadau sy'n cael sylw yn y cyfryngau y gallech ystyried cysylltu â nhw ar y Dydd Sul agosaf:

- Mae'r **Wythnos Werdd** Fawr ym mis Medi, yn digwydd drwy'r DU gyfan ac mae'n annog cymunedau i ddiogelu lleoedd gwyrdd neu gynnal digwyddiadau i ymdrin â newid hinsawdd: <https://greatbiggreenweek.com/> neu <https://climatefringe.org/week/>
- Mae **Awr y Ddaear** yn annog pawb i ddiffodd eu goleuadau am awr ar y dydd Sadwrn olaf ym mis Mawrth i ddangos eu cefnogaeth i'r blaned: <https://www.earthhour.org/>
- Mae **Diwrnod y Ddaear** yn gweithio gyda 150,000 o bartneriaid o amgylch y byd ac yn cynnal Diwrnod y Ddaear yn flynyddol ar 22 Ebrill bob blwyddyn i addysgu a gweithredu er mwyn diogelu'r blaned: <https://www.earthday.org/>

WORSHIP & TEACHING

Dyddiau Sul Arbennig

- Mae **Diwrnod Amgylchedd y Byd** yn dathlu'n flynyddol ar 5 Mehefin. Cafodd ei ddynodi'n wreiddiol gan y Cenhedloedd Unedig ac mae'n annog llywodraethau, busnesau a dinasyddion i fod yn weithredol o ran mynd i'r afael â materion amgylcheddol brys: <https://www.worldenvironmentday.global/>

ASTUDIAETHAU ACHOS

Tynnodd Esgobaeth Anglicanaidd Salisbury sylw eu cynulleidfaoedd at faterion amgylcheddol yn ystod y Grawys a'r Pasg gyda'r adnoddau hyn (sydd ar gael fel dogfen ar wahân yn yr adran hon o'r holiadur):

- '**Grawys yn yr Awyr Agored**', cwrs chwe wythnos yn dathlu gwahanol agwedd o natur bob wythnos, yn cynnwys coed, blodau, dŵr a phridd.
- Mae '**Ffordd y Greadigaeth**' yn cymryd y gwasanaeth 'Ffordd y Groes' Gwener y Groglith traddodiadol i'r awyr agored mewn fformat sy'n addas i blant a theuluoedd.

Creodd Christ Church New Malden 'Ympryd Carbon' hwyliog y Grawys gyda gweithredoedd dyddiol i oedolion a phlant eu gwneud: <https://ccnm.org/carbonfastforcreation>